

Zasada indukcji matematycznej

Założmy, że dla dowolnego $n \in \mathbb{N}$ chcemy wykazać, że spełnione jest pewne zdanie $p(n)$.

$n \in \mathbb{N}$ chcemy wykazać, że spełnione jest

$p(n) \equiv n^2 + 2n + 1$ jest podzielne przez $n + 1$

$$n \in \mathbb{N}$$

$$n \in \mathbb{N} \quad ?$$

$$\left[p(1) \wedge p(2) \wedge p(3) \wedge \dots \wedge p(n) \right] \wedge \left(\dots \wedge p(\infty) \right)$$

Zasada indukcji matematycznej

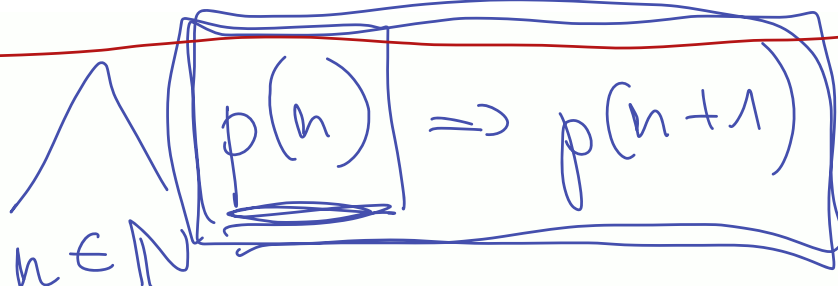
Założmy, że dla dowolnego $n \in \mathbb{N}$ chcemy wykazać, że spełnione jest pewne zdanie $p(n)$.

Twierdzenie (Zasada indukcji)

Założmy, że

1. zdanie $p(1)$ jest prawdziwe,
2. dla każdego $n \in \mathbb{N}$ z prawdziwości $p(n)$ wynika prawdziwość $p(n+1)$.

Wtedy zdanie $p(n)$ jest prawdziwe dla dowolnego $n \in \mathbb{N}$.

Zasada indukcji matematycznej

Twierdzenie (Zasada indukcji)

Założmy, że

1. $p(1)$,
2. $\bigwedge_{n \in \mathbb{N}} [p(n) \Rightarrow p(n+1)]$.

Wtedy

$$\bigwedge_{n \in \mathbb{N}} p(n).$$

Zasada indukcji matematycznej

Twierdzenie (Zasada indukcji)

Założmy, że

1. $p(1)$,
2. $\bigwedge_{n \in \mathbb{N}} [p(n) \Rightarrow p(n + 1)]$.

Wtedy

$$\bigwedge_{n \in \mathbb{N}} p(n).$$

Punkt 1. nazywamy **pierwszym krokiem indukcyjnym**, a punkt 2. **drugim krokiem indukcyjnym**.

Przykład 1

Zadanie

Wykazać, że

$$1 + 2 + \dots + n = \frac{n(n+1)}{2} \quad p(n)$$

dla dowolnej liczby naturalnej n .

1. $p(1)$? $n=1$ $L=1$ $P = \frac{1(1+1)}{2} = 1$ $L=P$

2. $\bigwedge_{n \in \mathbb{N}} p(n) \Rightarrow p(n+1)$

Niech $n \in \mathbb{N}$.

$\textcircled{Z}$
 $\textcircled{T}$

$p(n)$ jest prawdziwe
 $p(n+1)$ — " —

$$1 + \dots + n = \frac{n(n+1)}{2}$$

$$1 + 2 + \dots + n + 1 = \frac{(n+1)(n+2)}{2}$$

$$\begin{aligned} 1 + 2 + \dots + n + (n+1) &= \frac{n(n+1)}{2} + n+1 = \\ &= \frac{n(n+1) + 2(n+1)}{2} = \frac{(n+1)(n+2)}{2} \end{aligned}$$

$\textcircled{Z} \Rightarrow \textcircled{T}$

Przykład 1

Zadanie

Wykazać, że

$$1 + 2 + \cdots + n = \frac{n(n+1)}{2} \quad p(n)$$

dla dowolnej liczby naturalnej n .

Sprawdzamy warunek początkowy: dla $n = 1$ równość przyjmuje postać

$$1 = \frac{1(1+1)}{2} = 1,$$

a zatem jest prawdziwa.

Przykład 1

Wykonujemy krok indukcyjny: założmy, że dla ustalonej (wybranej dowolnie) liczby naturalnej n , powyższa równość zachodzi (to znaczy zdanie $p(n)$ jest prawdziwe). Wtedy

$$1 + 2 + \cdots + n + (n + 1) = (1 + 2 + \cdots + n) + n + 1$$

Przykład 1

Wykonujemy krok indukcyjny: założmy, że dla ustalonej (wybranej dowolnie) liczby naturalnej n , powyższa równość zachodzi (to znaczy zdanie $p(n)$ jest prawdziwe). Wtedy

$$\begin{aligned} 1 + 2 + \cdots + n + (n + 1) &= (1 + 2 + \cdots + n) + n + 1 = \\ &\stackrel{p(n)}{=} \frac{n(n + 1)}{2} + n + 1 \end{aligned}$$

Przykład 1

Wykonujemy krok indukcyjny: założmy, że dla ustalonej (wybranej dowolnie) liczby naturalnej n , powyższa równość zachodzi (to znaczy zdanie $p(n)$ jest prawdziwe). Wtedy

$$\begin{aligned} 1 + 2 + \cdots + n + (n + 1) &= (1 + 2 + \cdots + n) + n + 1 = \\ &\stackrel{p(n)}{=} \frac{n(n + 1)}{2} + n + 1 = \\ &= \frac{n(n + 1) + 2(n + 1)}{2} \end{aligned}$$

Przykład 1

Wykonujemy krok indukcyjny: założmy, że dla ustalonej (wybranej dowolnie) liczby naturalnej n , powyższa równość zachodzi (to znaczy zdanie $p(n)$ jest prawdziwe). Wtedy

$$\begin{aligned} 1 + 2 + \cdots + n + (n + 1) &= (1 + 2 + \cdots + n) + n + 1 = \\ &\stackrel{p(n)}{=} \frac{n(n + 1)}{2} + n + 1 = \\ &= \frac{n(n + 1) + 2(n + 1)}{2} = \\ &= \frac{(n + 1)(n + 2)}{2}. \end{aligned}$$

Przykład 1

Wykonujemy krok indukcyjny: założmy, że dla ustalonej (wybranej dowolnie) liczby naturalnej n , powyższa równość zachodzi (to znaczy zdanie $p(n)$ jest prawdziwe). Wtedy

$$\begin{aligned} 1 + 2 + \cdots + n + (n + 1) &= (1 + 2 + \cdots + n) + n + 1 = \\ &\stackrel{p(n)}{=} \frac{n(n + 1)}{2} + n + 1 = \\ &= \frac{n(n + 1) + 2(n + 1)}{2} = \\ &= \frac{(n + 1)(n + 2)}{2}. \end{aligned}$$

$\sum_{k=1}^n k = 1 + 2 + \dots + n$

Otrzymana równość jest identyczna ze zdaniem $p(n + 1)$, co kończy dowód.

Ważne oznaczenia

$$\sum_{k=1}^n a_k \stackrel{\text{def}}{=} a_1 + a_2 + \cdots + a_n$$

$$\prod_{k=1}^n a_k \stackrel{\text{def}}{=} a_1 a_2 \cdots a_n$$

Przykład 2

$$x \in \langle -1, 1 \rangle ?$$

Nierówność Bernoulliego

Udowodnić, że dla dowolnej liczby rzeczywistej $x \geq -1$ oraz dowolnej liczby naturalnej n zachodzi nierówność

$$x \in \langle -1, +\infty \rangle$$

$$(1+x)^n \geq 1 + nx.$$

1. $n=1$: $p(1) \equiv (1+x)^1 \geq 1 + 1 \cdot x$
 $1+x \geq 1+x$

$p(n)$
 $x \geq -1$

2. $n \in \mathbb{N}$

② $(1+x)^n \geq 1 + nx$

① $(1+x)^{n+1} \geq 1 + (n+1)x$

$$(1+x)^{n+1} = (1+x)^n \cdot (1+x) \stackrel{②}{\geq} (1+nx)(1+x) =$$

$$= 1 + \underbrace{x + nx}_{} + nx^2 = 1 + (n+1)x + \underbrace{nx^2}_{\geq 0} \geq 1 + (n+1)x$$

Przykład 2

Nierówność Bernoulliego

Udowodnić, że dla dowolnej liczby rzeczywistej $x \geq -1$ oraz dowolnej liczby naturalnej n zachodzi nierówność

$$(1 + x)^n \geq 1 + nx. \quad p(n)$$

Dla $n = 1$ nierówność przyjmuje postać

$$1 + x \geq 1 + x,$$

więc jest oczywiście spełniona.

Przykład 2

Założmy teraz, że nierówność zachodzi dla ustalonego $n \in \mathbb{N}$. Wtedy

$$(1+x)^{n+1} = (1+x)^n(1+x)$$

Przykład 2

Założmy teraz, że nierówność zachodzi dla ustalonego $n \in \mathbb{N}$. Wtedy

$$(1+x)^{n+1} = (1+x)^n(1+x) \stackrel{p(n)}{\geq} (1+nx)(1+x)$$

Przykład 2

Założmy teraz, że nierówność zachodzi dla ustalonego $n \in \mathbb{N}$. Wtedy

$$\begin{aligned}(1+x)^{n+1} &= (1+x)^n(1+x) \stackrel{p(n)}{\geq} (1+nx)(1+x) \\ &= 1 + (n+1)x + nx^2\end{aligned}$$

Przykład 2

Założmy teraz, że nierówność zachodzi dla ustalonego $n \in \mathbb{N}$. Wtedy

$$\begin{aligned}(1+x)^{n+1} &= (1+x)^n(1+x) \stackrel{p(n)}{\geq} (1+nx)(1+x) \\ &= 1 + (n+1)x + nx^2 \geq 1 + (n+1)x,\end{aligned}$$

Przykład 2

Założmy teraz, że nierówność zachodzi dla ustalonego $n \in \mathbb{N}$. Wtedy

$$\begin{aligned}(1+x)^{n+1} &= (1+x)^n(1+x) \stackrel{p(n)}{\geq} (1+nx)(1+x) \\ &= 1 + (n+1)x + nx^2 \geq 1 + (n+1)x,\end{aligned}$$

zatem $p(n) \Rightarrow p(n+1)$, co kończy dowód.

Przykład 2

Założmy teraz, że nierówność zachodzi dla ustalonego $n \in \mathbb{N}$. Wtedy

$$\begin{aligned}(1+x)^{n+1} &= (1+x)^n(1+x) \stackrel{p(n)}{\geq} (1+nx)(1+x) \\ &= 1 + (n+1)x + nx^2 \geq 1 + (n+1)x,\end{aligned}$$

zatem $p(n) \Rightarrow p(n+1)$, co kończy dowód.

Gdzie użyliśmy założenia $x \geq -1$?

Inne wersje indukcji

$$p(n_0), \quad p(n_0+1), \quad \dots$$

Twierdzenie (Zasada indukcji)

Założmy, że n_0 jest liczbą całkowitą oraz

1. $p(n_0)$,
2. $\bigwedge_{n \geq n_0} [p(n) \Rightarrow p(n+1)]$.

Wtedy

$$\bigwedge_{n \geq n_0} p(n).$$

Inne wersje indukcji

Twierdzenie (Zasada indukcji zupełnej)

Założmy, że

1. $p(1)$,
2. $\bigwedge_{n \in \mathbb{N}} \{ [\bigwedge_{k \in \{1, 2, \dots, n\}} p(k)] \Rightarrow p(n+1) \}$.

Wtedy

$$\bigwedge_{n \in \mathbb{N}} p(n).$$

$$\left\{ \bigwedge_{n \in \mathbb{N}} [p(n) \Rightarrow p(n+1)] \right\}$$

Inne wersje indukcji

Twierdzenie (Zasada indukcji zupełnej)

Założmy, że n_0 jest liczbą całkowitą oraz

1. $p(n_0)$,
2. $\bigwedge_{n \geq n_0} \left\{ \left[\bigwedge_{k \in \{n_0, n_0+1, \dots, n\}} p(k) \right] \Rightarrow p(n+1) \right\}.$

Wtedy

$$\bigwedge_{n \geq n_0} p(n).$$

Przykład 3

$$p(1) \wedge p(2) \wedge p(3) \wedge p(4) \wedge p(5)$$

$$a_1 = 3, a_2 = 5, a_3 = 3a_2 - 2a_1 = 9,$$

$$a_4 = 3a_3 - 2a_2 = 17, a_5 = 3a_4 - 2a_3 = 33$$

$$p(n) \equiv a_n = 1 + 2^n, n \in \mathbb{N}$$

Rozważmy ciąg określony następująco: $a_1 = 3, a_2 = 5$ oraz

$$a_{n+2} = 3a_{n+1} - 2a_n, n \in \mathbb{N}. \quad a_{n+1} = 3a_n - 2a_{n-1}, n \geq 2$$

$n \in \mathbb{N}, n \geq 2$

Znajdź jawny wzór na a_n dla $n \in \mathbb{N}$.

$$(2) \bigwedge_{k \in \{1, 2, \dots, n\}} p(k) \equiv \bigwedge_{k \in \{1, 2, \dots, n\}} a_k = 1 + 2^k$$

$$\begin{aligned} (1) \quad p(n+1) &\equiv a_{n+1} = 1 + 2^{n+1} \\ a_{n+1} &= 3a_n - 2a_{n-1} \stackrel{(2)}{=} 3 \cdot (1 + 2^n) - 2(1 + 2^{n-1}) = \\ &= 3 + 3 \cdot 2^n - 2 - 2 \cdot 2^{n-1} = 1 + 3 \cdot 2^n - 2^n = \\ &= 1 + 2 \cdot 2^n = 1 + 2^{n+1}. \end{aligned}$$

Przykład 4

Wykazać, że każda nieujemna liczba całkowita ma rozwinięcie binarne,

Przykład 4

$$(1011)_2 = 1 \cdot 2^3 + 0 \cdot 2^2 + 1 \cdot 2^1 + 1 \cdot 2^0 = 11$$

$$1. \ p(0): \quad 0 = (0)_2 = 0 \cdot 2^0 = 0$$

Wykazać, że każda nieujemna liczba całkowita ma rozwinięcie binarne, to znaczy dla każdego $n \geq 0$ istnieją $r \geq 0$ oraz takie liczby $c_0, c_1, \dots, c_r$ ze zbioru $\{0, 1\}$, że

$$p(0), p(1), p(2), \dots$$

$$n = (c_r c_{r-1} c_{r-2} \dots c_1 c_0)_2 = c_r 2^r + c_{r-1} 2^{r-1} + \dots + c_1 2^1 + c_0 2^0.$$

$$2. \ n \geq 0. \quad \textcircled{2} \quad \bigwedge_{k \in \{0, 1, \dots, n\}} p(k) \equiv \text{każda liczba } \leq n \text{ ma rozwinięcie binarne}$$

$$\textcircled{1} \quad p(n+1) \equiv n+1 \text{ ma rozr. bin.}$$

$$\textcircled{I} \quad n+1 \text{ jest parzyste} \Rightarrow \bigvee_{m \geq 0} n+1 = 2m, \text{ wtedy } m \leq n.$$

$$\textcircled{2} \Rightarrow m = (c_r \dots c_1 c_0)_2. \quad \text{Stąd } n+1 = (c_r \dots c_1 c_0 0)_2 = 2 \cdot (c_r \cdot 2^r + \dots + c_1 \cdot 2^1 + c_0 \cdot 2^0) = 2m.$$

$$\textcircled{II} \quad n+1 \text{ jest nieparzyste} \Rightarrow n \text{ jest parzyste} \textcircled{2} \quad n = (c_r \dots c_1 0)_2 \mid n+1 = (c_r \dots c_1 1)_2$$

Przykład 4

Wykazać, że każda nieujemna liczba całkowita ma rozwinięcie binarne, to znaczy dla każdego $n \geq 0$ istnieją $r \geq 0$ oraz takie liczby $c_0, c_1, \dots, c_r$ ze zbioru $\{0, 1\}$, że

$$n = (c_r c_{r-1} c_{r-2} \dots c_1 c_0)_2 = c_r 2^r + c_{r-1} 2^{r-1} + \dots + c_1 2^1 + c_0 2^0.$$

Liczba $n = 0$ ma rozwinięcie dwójkowe

$$0 = (0)_2.$$

Przykład 4

Niech n będzie ustaloną liczbą całkowitą nieujemną. Załóżmy, że każda liczba mniejsza lub równa n ma rozwinięcie binarne.

Przykład 4

Niech n będzie ustaloną liczbą całkowitą nieujemną. Załóżmy, że każda liczba mniejsza lub równa n ma rozwinięcie binarne.

⇒ Załóżmy, że liczba $n + 1$ jest parzysta, to znaczy $n + 1 = 2m$ dla pewnego $m \geq 0$.

Przykład 4

Niech n będzie ustaloną liczbą całkowitą nieujemną. Załóżmy, że każda liczba mniejsza lub równa n ma rozwinięcie binarne.

~> Załóżmy, że liczba $n + 1$ jest parzysta, to znaczy $n + 1 = 2m$ dla pewnego $m \geq 0$. Ponieważ $m \leq n$, więc m ma rozwinięcie

$$m = (c_r \dots c_1 c_0)_2.$$

Przykład 4

Niech n będzie ustaloną liczbą całkowitą nieujemną. Załóżmy, że każda liczba mniejsza lub równa n ma rozwinięcie binarne.

⇒ Załóżmy, że liczba $n + 1$ jest parzysta, to znaczy $n + 1 = 2m$ dla pewnego $m \geq 0$. Ponieważ $m \leq n$, więc m ma rozwinięcie

$$m = (c_r \dots c_1 c_0)_2.$$

Wtedy

$$n + 1 = 2m = (c_r \dots c_1 c_0 0)_2,$$

więc $n + 1$ ma rozwinięcie binarne.

Przykład 4

Niech n będzie ustaloną liczbą całkowitą nieujemną. Załóżmy, że każda liczba mniejsza lub równa n ma rozwinięcie binarne.

⇒ Załóżmy, że liczba $n + 1$ jest parzysta, to znaczy $n + 1 = 2m$ dla pewnego $m \geq 0$. Ponieważ $m \leq n$, więc m ma rozwinięcie

$$m = (c_r \dots c_1 c_0)_2.$$

Wtedy

$$n + 1 = 2m = (c_r \dots c_1 c_0 0)_2,$$

więc $n + 1$ ma rozwinięcie binarne.

⇒ Jeżeli $n + 1$ jest liczbą nieparzystą, to n jest liczbą parzystą

Przykład 4

Niech n będzie ustaloną liczbą całkowitą nieujemną. Załóżmy, że każda liczba mniejsza lub równa n ma rozwinięcie binarne.

⇒ Załóżmy, że liczba $n + 1$ jest parzysta, to znaczy $n + 1 = 2m$ dla pewnego $m \geq 0$. Ponieważ $m \leq n$, więc m ma rozwinięcie

$$m = (c_r \dots c_1 c_0)_2.$$

Wtedy

$$n + 1 = 2m = (c_r \dots c_1 c_0 0)_2,$$

więc $n + 1$ ma rozwinięcie binarne.

⇒ Jeżeli $n + 1$ jest liczbą nieparzystą, to n jest liczbą parzystą i ma rozwinięcie

$$n = (c_r \dots c_1 0)_2,$$

Przykład 4

Niech n będzie ustaloną liczbą całkowitą nieujemną. Załóżmy, że każda liczba mniejsza lub równa n ma rozwinięcie binarne.

⇒ Załóżmy, że liczba $n + 1$ jest parzysta, to znaczy $n + 1 = 2m$ dla pewnego $m \geq 0$. Ponieważ $m \leq n$, więc m ma rozwinięcie

$$m = (c_r \dots c_1 c_0)_2.$$

Wtedy

$$n + 1 = 2m = (c_r \dots c_1 c_0 0)_2,$$

więc $n + 1$ ma rozwinięcie binarne.

⇒ Jeżeli $n + 1$ jest liczbą nieparzystą, to n jest liczbą parzystą i ma rozwinięcie

$$n = (c_r \dots c_1 0)_2,$$

więc

$$n + 1 = (c_r \dots c_1 1)_2.$$

Indukcja skończona

Wszystkie omówione zasady indukcji mają swoje odpowiedniki skończone.

Twierdzenie (Zasada indukcji skończonej)

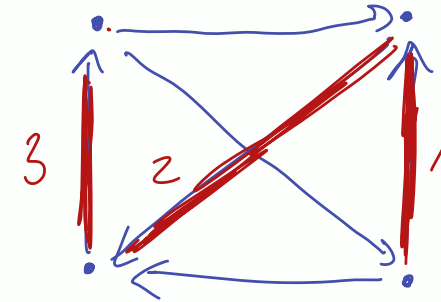
Niech $n \geq 1$ i załóżmy, że

- 1. $p(1)$,
- 2. $\bigwedge_{k \in \{1, 2, \dots, n-1\}} [p(k) \Rightarrow p(k+1)]$.

Wtedy

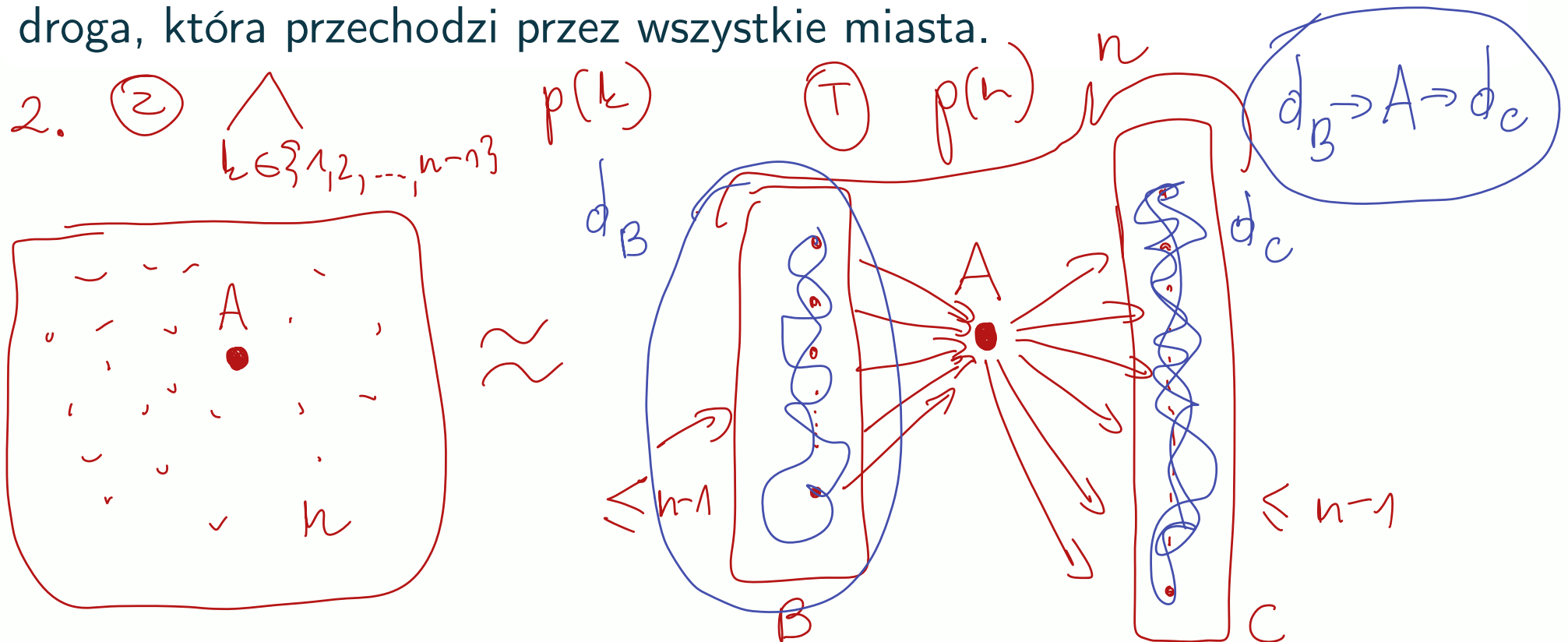
$$\bigwedge_{k \in \{1, 2, \dots, n\}} p(k).$$

Przykład 5

1. $p(1)$ $\bullet$, $p(2)$ $\bullet \longleftrightarrow \bullet$

Założmy, że w pewnym państwie jest $n \geq 1$ miast i każda para miast jest połączona jedną drogą jednokierunkową. Uzasadnić, że istnieje pewna droga, która przechodzi przez wszystkie miasta.

Przykład 5

Założmy, że w pewnym państwie jest $n \geq 1$ miast i każda para miast jest połączona jedną drogą jednokierunkową. Uzasadnić, że istnieje pewna droga, która przechodzi przez wszystkie miasta.

Dla $n = 1$ teza jest oczywista.

Przykład 5

Niech $k \leq n - 1$ będzie liczbą naturalną i założmy, że w każdym zbiorze co najwyżej k miast istnieje droga, która przechodzi przez te k miast (i nie przechodzi przez inne miasta).

Przykład 5

Niech $k \leq n - 1$ będzie liczbą naturalną i założmy, że w każdym zbiorze co najwyżej k miast istnieje droga, która przechodzi przez te k miast (i nie przechodzi przez inne miasta). Wybierzmy dowolne $k + 1$ miast w tym państwie i oznaczmy jedno z nich przez A .

Przykład 5

Niech $k \leq n - 1$ będzie liczbą naturalną i założmy, że w każdym zbiorze co najwyżej k miast istnieje droga, która przechodzi przez te k miast (i nie przechodzi przez inne miasta). Wybierzmy dowolne $k + 1$ miast w tym państwie i oznaczmy jedno z nich przez A .

⇒ Niech B będzie zbiorem tych miast (spośród $k + 1$ wybranych), z których prowadzi droga do A .

Przykład 5

Niech $k \leq n - 1$ będzie liczbą naturalną i założmy, że w każdym zbiorze co najwyżej k miast istnieje droga, która przechodzi przez te k miast (i nie przechodzi przez inne miasta). Wybierzmy dowolne $k + 1$ miast w tym państwie i oznaczmy jedno z nich przez A .

- ~> Niech B będzie zbiorem tych miast (spośród $k + 1$ wybranych), z których prowadzi droga do A .
- ~> Niech C będzie zbiorem tych miast (spośród $k + 1$ wybranych), do których prowadzi droga z A .

Przykład 5

Niech $k \leq n - 1$ będzie liczbą naturalną i założmy, że w każdym zbiorze co najwyżej k miast istnieje droga, która przechodzi przez te k miast (i nie przechodzi przez inne miasta). Wybierzmy dowolne $k + 1$ miast w tym państwie i oznaczmy jedno z nich przez A .

- ~> Niech B będzie zbiorem tych miast (spośród $k + 1$ wybranych), z których prowadzi droga do A .
- ~> Niech C będzie zbiorem tych miast (spośród $k + 1$ wybranych), do których prowadzi droga z A .

Z założenia indukcyjnego istnieje droga d_B w zbiorze B , która przechodzi przez wszystkie miasta.

Przykład 5

Niech $k \leq n - 1$ będzie liczbą naturalną i założmy, że w każdym zbiorze co najwyżej k miast istnieje droga, która przechodzi przez te k miast (i nie przechodzi przez inne miasta). Wybierzmy dowolne $k + 1$ miast w tym państwie i oznaczmy jedno z nich przez A .

- ~> Niech B będzie zbiorem tych miast (spośród $k + 1$ wybranych), z których prowadzi droga do A .
- ~> Niech C będzie zbiorem tych miast (spośród $k + 1$ wybranych), do których prowadzi droga z A .

Z założenia indukcyjnego istnieje droga d_B w zbiorze B , która przechodzi przez wszystkie miasta. Analogicznie istnieje droga d_C w C , która przechodzi przez wszystkie miasta.

Przykład 5

Niech $k \leq n - 1$ będzie liczbą naturalną i założmy, że w każdym zbiorze co najwyżej k miast istnieje droga, która przechodzi przez te k miast (i nie przechodzi przez inne miasta). Wybierzmy dowolne $k + 1$ miast w tym państwie i oznaczmy jedno z nich przez A .

- ~> Niech B będzie zbiorem tych miast (spośród $k + 1$ wybranych), z których prowadzi droga do A .
- ~> Niech C będzie zbiorem tych miast (spośród $k + 1$ wybranych), do których prowadzi droga z A .

Z założenia indukcyjnego istnieje droga d_B w zbiorze B , która przechodzi przez wszystkie miasta. Analogicznie istnieje droga d_C w C , która przechodzi przez wszystkie miasta. Tworzymy teraz nową drogą $d_B \rightarrow A \rightarrow d_C$, która przechodzi przez wszystkie miasta.

Przykład 6

Rozważmy następującą grę dwuosobową. Przed graczami A i B leży prostokątna tabliczka czekolady wymiaru $n \times k$ (ma $n \cdot k$ kostek), przy czym $n, k \geq 1$. Gracz A łamie tabliczkę w dowolny sposób na dwie prostokątne części („pionowo” lub „poziomo”, wzdłuż krawędzi kostek). Następnie wybraną przez siebie część zjada, a drugą przekazuje graczowi B , który robi to samo co gracz A : dzieli tabliczkę na dwie części, jedną zjada, drugą przekazuje graczowi A . Gracze wykonują te czynności, dopóki jeden z nich nie otrzyma kostki wymiaru 1×1 – gracz ten przegrywa i gra się kończy.

Który z graczy wygra?

Przykład 7

Wykazać, że wszystkie koty są tego samego koloru.

Przykład 7

Wykazać, że wszystkie koty są tego samego koloru.

Dla $n = 1$ teza zachodzi w sposób oczywisty.

Przykład 7

Wykazać, że wszystkie koty są tego samego koloru.

Dla $n = 1$ teza zachodzi w sposób oczywisty.

Założmy, że dla ustalonego n w dowolnym zbiorze n kotów wszystkie są tego samego koloru.

Przykład 7

Wykazać, że wszystkie koty są tego samego koloru.

Dla $n = 1$ teza zachodzi w sposób oczywisty.

Założmy, że dla ustalonego n w dowolnym zbiorze n kotów wszystkie są tego samego koloru. Rozważmy teraz dowolny zbiór $n + 1$ kotów $k_1, k_2, \dots, k_n, k_{n+1}$.

Przykład 7

Wykazać, że wszystkie koty są tego samego koloru.

Dla $n = 1$ teza zachodzi w sposób oczywisty.

Założmy, że dla ustalonego n w dowolnym zbiorze n kotów wszystkie są tego samego koloru. Rozważmy teraz dowolny zbiór $n + 1$ kotów $k_1, k_2, \dots, k_n, k_{n+1}$. Na mocy założenia, wszystkie koty $k_1, \dots, k_n$ są tego samego koloru.

Przykład 7

Wykazać, że wszystkie koty są tego samego koloru.

Dla $n = 1$ teza zachodzi w sposób oczywisty.

Założmy, że dla ustalonego n w dowolnym zbiorze n kotów wszystkie są tego samego koloru. Rozważmy teraz dowolny zbiór $n + 1$ kotów $k_1, k_2, \dots, k_n, k_{n+1}$. Na mocy założenia, wszystkie koty $k_1, \dots, k_n$ są tego samego koloru. Podobnie wszystkie koty $k_2, \dots, k_{n+1}$ są tego samego koloru.

Przykład 7

Wykazać, że wszystkie koty są tego samego koloru.

Dla $n = 1$ teza zachodzi w sposób oczywisty.

Założmy, że dla ustalonego n w dowolnym zbiorze n kotów wszystkie są tego samego koloru. Rozważmy teraz dowolny zbiór $n + 1$ kotów $k_1, k_2, \dots, k_n, k_{n+1}$. Na mocy założenia, wszystkie koty $k_1, \dots, k_n$ są tego samego koloru. Podobnie wszystkie koty $k_2, \dots, k_{n+1}$ są tego samego koloru. Zatem

$$\underbrace{k_1, k_2, \dots, k_n, k_{n+1}}_{\text{ten sam kolor}} \quad k_1, \underbrace{k_2, \dots, k_{n+1}}_{\text{ten sam kolor}},$$

Przykład 7

Wykazać, że wszystkie koty są tego samego koloru.

Dla $n = 1$ teza zachodzi w sposób oczywisty.

Założmy, że dla ustalonego n w dowolnym zbiorze n kotów wszystkie są tego samego koloru. Rozważmy teraz dowolny zbiór $n + 1$ kotów $k_1, k_2, \dots, k_n, k_{n+1}$. Na mocy założenia, wszystkie koty $k_1, \dots, k_n$ są tego samego koloru. Podobnie wszystkie koty $k_2, \dots, k_{n+1}$ są tego samego koloru. Zatem

$$\underbrace{k_1, k_2, \dots, k_n, k_{n+1}}_{\text{ten sam kolor}} \quad k_1, \underbrace{k_2, \dots, k_{n+1}}_{\text{ten sam kolor}},$$

co dowodzi, że w dowolnym zbiorze $n + 1$ kotów, wszystkie są tego samego koloru.

Przykład 7

Wykazać, że wszystkie koty są tego samego koloru.

Dla $n = 1$ teza zachodzi w sposób oczywisty.

Założmy, że dla ustalonego n w dowolnym zbiorze n kotów wszystkie są tego samego koloru. Rozważmy teraz dowolny zbiór $n + 1$ kotów $k_1, k_2, \dots, k_n, k_{n+1}$. Na mocy założenia, wszystkie koty $k_1, \dots, k_n$ są tego samego koloru. Podobnie wszystkie koty $k_2, \dots, k_{n+1}$ są tego samego koloru. Zatem

$$\underbrace{k_1, k_2, \dots, k_n, k_{n+1}}_{\text{ten sam kolor}} \quad k_1, \underbrace{k_2, \dots, k_{n+1}}_{\text{ten sam kolor}},$$

co dowodzi, że w dowolnym zbiorze $n + 1$ kotów, wszystkie są tego samego koloru.

Gdzie jest błąd?

Przykład 7

Nie wykazaliśmy, że prawdziwa jest implikacja

$$p(1) \Rightarrow p(2).$$

Przykład 7

Nie wykazaliśmy, że prawdziwa jest implikacja

$$p(1) \Rightarrow p(2).$$

Dla $n = 1$ nie ma elementu wspólnego k_2 .